

سكالای پیره هه لویهك

رههبر سهید برایم

خو بیستان نیم، هه موو سائی بژی مه وه
 خو کانی نیم به به هاران بژی مه وه
 نه ته زیجم دهنگ نه بلهق هه ر جوانتر بم
 نه شه رابم بگرو خو شتر تا کونتر بم
 من کوردیکم پیشمه رگه بووم تا توانیم
 نه شاخ روئی خوشاوییه که گی گه نجی و جوانیم
 گه لی مهرگی هاوسه نگره نازدارم دی
 شه ری سهخت و روژی رهش و نازارم دی
 جه مه دانی و زهوی و ناسمان پیخه فم بوون
 و رهو باوهر چهك و پاکى شه ره فم بوون
 شانازی بوون بهرگی خاکی شه رو چلکن
 نه وانهی وا له خو بووردن بو کورد مولکن
 نیستا ده لپن به رابردوی خو ت مه نازه
 نه ورؤ خه بات له گه ل خیانته ت چ جیاوازه ؟
 خه باتی شاخ بهر زترین شه هاده بوو
 گه ل شایه ده جوامیریمان به زیاده بوو
 چون وهك یه کن شیرو ریوی و قه ل و هه نو
 بو دادگای گه ل، دادو پیوان هاوارو رو
 له مزگهوت و ناو نه شكهوت و گوند ده خه وتم
 کوورپومه وه به هه وران هیند سه رکه وتم
 سه رو ریشم سپی و پیر بووم رهش ده بمه وه
 به نازادی و نالای کوردان گه ش ده بمه وه
 ته مه ن دهروا به رهو پیری و بو دوا هه وار
 قهت ناچیته وه سه ر چاوهی خو هه ره وهك رووبار
 چك چك چرکه جولهی کاترمیر دهروا زه مه ن
 هه ر چون بژی، تال و شیرین، ژینه و ته مه ن
 گر بهر نادم له خه رمانه ی چه ن دین ساله م
 روژی ده بی ویزدان هه بی له و خه یاله م
 چش له ژان و رهنج و نه رك و داوا و سكالای
 به و ناواته ی کورد نازاد، بی هه لكا نالا
 کوردستانم میژووی دیاره له خه باتا
 بو مافی خو ی له قوربانى و کاره ساتا

** به شیک له م شیعره بوته سرود، هونه رمه ندى ده نگخوش (هوشمه ندى
 زاھیر) چرپویه تی، ماموستا (هیمن عه بدولحه مید) ناوازی بو داناوه.
 1999

هه لویستی جوامیرانه ی سوارچاکیکی هونه ر مه ند

نومید عیسا موحه مه د

برؤ به روسه کان بلئی پاشان چووینه
 ماله که ی که ژووریکى بچوکى به شى
 ناوخو بوو له گه ل هاوری خویندکاری
 به ناو کاک نارس ده ژیا. نه و روژه دولمه ی
 بو ناماده کردین و دولمه یه کی خوشمان
 خوارد.

که لتوری خواردیشی کورده واریانه
 بوو، پاش درهنگى شه و منى برده وه
 بو هوتیل، من که له خه سته خانه بووم
 ته نیا دوکسه س سهردانیان ده کردم
 یه کیکیان کاک رهه بری خوالیخوشبوو
 بوو نه وى تریشیان کاک حیکمهت
 کورى ابو حکمت بوو. کاک رهه بر
 جه لالی جوانه مهرگ جگه له هه لویستی
 رهوشت و کرده وشی بهر زبوو. هه ر بویه
 من خه ون به چه ند په یکه ریک ده بینم
 له به رده م گورستانى شه هیدانى هه له بجه و
 گوره به کومه له کانی نه نفال دروست
 کراون یه کی که له و په یکه رانه په یکه رى
 رهه بر جه لالی جوامیر. نه و سوار
 چاکه نه و هونه رمه نده په یامى نیوه ی
 نه نفالکراوی پیبوو. دوا وتم نه ویه
 نه و کات له مۆسکو نه و هه موو سیاسیه
 عیراقی و کوردانه ی لیبوو که له به رى
 ئوپوزسیونی دژی به ناو فاشییه کانی
 به عس بوون. ته نیا کاکه رهه بر و چه ند
 خویندکارو سیاسیه ک به شداربوون له و
 خویشاندانه، زور که س نه ده ویران یان
 نه یان ده ویست دلی دؤستانى رژیمی
 سه دام بیه شین، من رهه برى جوامیرم به
 سه ر نه و چیا به پیروزه بینى، هه لویه کی
 ته یراوه م بینى له مۆسکو ده فری خه ون و
 ناواتی دیرینی نه و جوامیر و دیته دی.
 هه سته سه ری و دیسان به ناو خه ون و
 خه یالماندا سواریکى لاوچاکی کورد له
 کوپه ی شه هیدان به ره و ته یراوه ی لانه ی
 شوپشگیزو شاعیران و هونه رمه ندان و
 پیشمه رگه دیرینه کان به هه لویسته کان
 دى، ده بابی هه ر به خیربى نه و سوارچاکه،
 یادت به خیر کاکه رهه بر جه لالی جوانه
 مهرگ.

نه و که له پیاوه له مۆسکو خه مى هه له بجه و
 نه نفال له پشتی به ستبوو، نه و جوامیر
 عاشقى خوداو عاشقى کوردستان
 بوو. سوزی دده به گه ل و نیشتمان.
 شینی بو هه له بجه و نه نفال ده گپرا، نه و
 جوامیر خوالیخوشبوو (رهه بر جه لالی)
 هونه رمه ند بوو رهه بر جه لالی یادی
 به خیر سواریک بوو له گه ل سوارچاکه کانی
 تر له ناو رومانى تراژیدى شورشى
 نوئی نه و ساکه دا په یامى شورشى نوئى و
 پیشمه رگه ی ده گه یانده دنیا.
 دواجار کو تایی مانگی 1988/4
 بوو، مۆسکو به فریکى زوری پو شیبوو،
 خوالیخوشبوو هاته سه ردام له هوتیل
 (ئوکتوبره سکا یه) ی نوئى. پیشتر له
 خه سته خانه ی عه سکه رى سه ردامى
 کردبووم، نه و روژه ئیزنى بو خواستم
 و داوه تی کردم په یکه وه به نیو شه قام
 و تونیل و کولانه کانی مۆسکو دا
 ده رویشتن و قسه ی بو ده کردم و دیاربوو
 که وا دلی پرپوو له هاوپه یمانه کان و
 دوستى شو قینیس ته کانی به عس و رژیمی
 سه دام حسین که نه یان هیشتبوو نه و
 خویشاندانه ی سازى دابوو به رده وام بی
 و بکری، کاکه رهه بر جه لالی جوانه مهرگ
 ناله وئى بو هه له بجه ده سووتا بو نه نفال
 ده گریا نه و جوامیر به دواى موسا
 پیغه مبه ر ده گه را تا وه کو دار عه س
 ده سته لیوه رگری و گه له که ی خو ی له
 دژی فیره ونى سه ده ی بیستم (رژیمی
 فاشی به عس) رزگار بکا. هه لویستیکی
 تری نه و مروقه به رزه هه ر نه و روژه بینیم،
 له کافتریا به کی مۆسکو دانیشتبووین
 دوو قاوه ی داوا کرد و بویه که گه نجیکى
 روسی بوو قسه یه کی به گوپی کاکه
 رهه بر چرپاندو نه ویش وه لامیدایه وه
 له رووخسارى گه نجه روسه که دیاربوو
 وه لامه که ی به دل نه بوو، منیش وتم: وتی
 چی؟ (ده لى کچتان ده وئى منیش پیم وت

فینکه باس

م. عوسمان کونج-فؤ

ریوی به فیل ناوه ستنی

مه گه ر ته له بیبه ستنی

هه ر له سه ره تایی ساله کانی 1920 وه کورد
 به گشتی رووبه رووی سیاسه تی له ناو بردن
 بووه له گه ل ده سه لاتدارانی حکومتی
 عیراقدا که رووبه رووی چه ن دین نه هاهمه تی
 میژووی هاتوو تا کو ساله کانی 1968 که
 حزبی به عسی شو قینی هاته سه ر حوکمی
 ده سه لات که له په په ره و پروگرامی سیاسیدا
 لافی سوشیالیستی لیده دا تا کو چاوو نه قلی
 خه لکی عیراق و به تاییه تی گه لی کوردی
 پی بیبه ستنیت تا نه و کاته ی به ته و او ی
 ده سه لات په یدا ده کات و ده توانیت خو ی
 نه ستوو بکات هاوکات دراسه ی هه ندی
 نه قلیه تی له زورینه ی سنوو ره کاندا کردبوو
 که چون بتوانیت که سانی کاسه لیس بو
 خو ی و حزبه که ی دروست بکات چونکه
 سه رانی نه و حزبه فاشییه ی به عس هه ر
 له خودی دیکتاتور (سه دام) وه بگره تا کو
 بچوکترین نه ندامیان وا گو ش کرابوون به
 کاسه لیسى و خوین رشتن خو لیایان بوو
 که گنجی لیکى سیاسى ناوخوی یان نیقلمی
 یان نیو ده وله تی بیته کایه وه نه وانیش
 رووی ره شی خو یان و سیاسه ته که یان بو
 جیهان ناشکرابکن... هه ر له ژیر سایه ی
 نه و حزبه ی که ناوزه ندیان کردبوو به
 (سوشیالیست) به دیان و سه دان و هه زاران
 عیراقی و به تاییه تی کوردیان راپنجی زیندانه
 تاییه ته کانی خو یان ده کردو به ده یان و
 هه زاران گه نج و لاوو پیر ژن و مندالیان له
 سیداره و زینده به چال کرد به بیانوی نه وه ی
 که کوردن و نه یاری سیاسه تی به عسی
 شو قینیزمن نه م کاره نامرؤقانه ی به عس
 دیرژه ی کیشا تا کو سالی (1976) له گه ل
 یه که مین چه خاخه ی شو رشی نوئی گه لی
 کورد به سه رکردایه تی (ی.ن.ک) هه ر نه و حزبه
 فاشیه په نای برده بهر دروستکردنی جاش
 و سیخورو بلاو کردنه وه ی پروپاگنده ی
 نابه جی دژی سه رکردو لپی سرراوانی
 شو رش، نه و شو رشی که له ناو زهنگه وه
 هه نگاو و کولنه دانی دیرژه ی هه بوو تا کو
 ئامانجی سه رکه وتن، راسته به چه ن دین
 قوناعی سه خندا تیبه ریوه...
 بیگومان سیاسه تی سه دامی دیکتاتور
 و حزبه شو قینیه که ی بو هه موو جیهانی
 مرو قایه تی ناشکرابوو... هه ر بویه به عسی
 فاشیان رووبه رووی شه ریکی خویناوی
 سه ختی هه شت ساله کرده وه له گه ل
 (کوماری ئیسلامی ئسیران) دا و پاشان
 په لاماردانی کوردستان کیمیا بارانی
 خه لکی کوردستان و نه نفال و ویرانکردنی
 هه زاران گوندی کوردستان و په لاماردان و
 داگیرکردنی کوپه تی وای له خه لک کرد که
 (رقی گه ل بگاته لووتکه) نه وه بوو له سالی
 (1991) له گه ل بانگه واژکردنی (ی.ن.ک)
 بو ریخه ستنه نه ئینییه کان و ناماده کردنی
 هیزی پیشمه رگه ی کوردستان نه و راپه ریینه
 مه زنه ی لیکه وته وه که کوردستان له چنگالی
 به عسی و کاسه لیسانی پاک بکریته وه، هه ر
 نه و راپه ریینه مه زنه ش بووه هوی زه مینه
 له بارکردن که به نه قلیکی حه لیمانه ی
 سه رکردایه تی سیاسى کورد... کورد
 بکه نه هاوپه یمانی (غهر ب و نه مریکا) بو
 رووخاندنی نه و رژیمه شو قینییه نه وه بوو
 له سالی (2003) وه نه و هاوپه یمانییه
 نه مپوکه ی بو دروستکردینه وه که ده بینن
 سه رانی نه و رژیمه هه موویان به سه دامی
 دیکتاتوریشه وه به لاره ملی له به رده می
 یاسای عادیلانه ی گه لدان له ژیر سایه ی
 حکومتی دیموکراتی و فیدرالی عیراقدا بو
 گه یانندیان به سزای ره وای خو یان... وه کو
 قه یمیان وتویانه (ریوی به فیل ناوه ستنی -
 مه گه ر ته له بیبه ستنی).

ناسنامه ی هه ر گه لی
 میژوو ه که یه تی، کوردیش
 خاوه نی میژووی خو یه تی،
 به لام نه وه ی فه ره هنگی
 پاراست پیشمه رگه بوو،
 نه وه ی زمانی پاراست
 پیشمه رگه بوو، نه وه ی ولاتی
 پاراست هه ر پیشمه رگه بوو،
 نه گه ر وشه ی پیشمه رگه
 له میژووی کوردا ده ره یینن،
 کورد بی میژوو، که وابی
 ناسنامه ی گه له که مان
 پیشمه رگه یه.

شوکهت حه مه سالج

فاتح شیخ حهیدەر، یه که م شه هیدی شو رشی نو ی له م گونده دوا هه ناسه ی به کوردستان به خشی

گوندی قاینجه - شاره زوور - فو تو / کاوه شیخ عه بدوللا